

חוברת תרגול – הבנת הנקרא לכיתה ז׳: 30 טקסטים מהחיים שלנו

מהדורה למורה **רגיל**

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לתרגל קריאה מדויקת ואיתור מידע מפורש בסוגות שונות: כתבה, טור דעה, סיפור קצר, ראיון וטקסט מידעי
- לפתח יכולת הסקה והשוואה בין פרטים או דעות שונות בתוך אותו טקסט ובין טקסטים
- לתרגל זיהוי עמדת כותב מול עובדה, והבעת דעה מנומקת בכתב בנושאים מעולם התוכן של כיתה ז׳
- להכיר מגוון נושאים מחיי בני נוער ולחבר בין הנקרא לחוויה האישית

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א׳ – פרק 1 • חברה, מסכים ורשת – נכון או לא נכון

1. נכון – כך נכתב בפתיחת הכתבה.
2. לא נכון – הוא אומר שרוב התלמידים לא יגידו מילה פוגעת פנים אל פנים.
3. נכון – כך הוא מוצג בכתבה.
4. לא נכון – הכתבה אומרת שזה כואב לא פחות ממילה פוגעת.
5. נכון – כי הקשרים החברתיים עוד חדשים ושבריריים, וכל תלמיד מחפש את מקומו.

חלק ב׳ – פרק 1 • חברה, מסכים ורשת – השלמת משפטים

1. רחוב ראשי
2. אומץ
3. שקופים
4. עשר

חלק ג׳ – פרק 1 • חברה, מסכים ורשת – לחשוב ולייש

1. תשובה חופשית: אין בקבוצה פיקוח של מבוגרים, ולכן קל יותר לפגוע או לכתוב בלי מחשבה, כמו ברחוב בלי שוטר שמפקח.
2. תשובה חופשית: שתיהן גורמות לתחושת פגיעה ודחייה, אך ההתעלמות פחות גלויה וקשה יותר לזהות כפגיעה.
3. תשובה חופשית, למשל: לענות גם למי שלא כולם מדברים איתו, להימנע מהודעות פוגעות, לפנות למבוגר אם יש בעיה.
4. תשובה פתוחה המנומקת אישית, למשל לגבי האיזון בין פרטיות התלמידים לבין הצורך להגן עליהם.

חלק ד׳ – פרק 2 • מעברים ושייכות בכיתה ז׳ – זיהוי עובדות מהטקסטים

1. נכון – בטקסט מסופר שאלון הלך לאיבוד שלוש פעמים בשבוע הראשון, ופעם אחת נכנס לשיעור של כיתה ט׳
2. נכון – נועה מספרת שבחודש הראשון לא העזה לשאול שאלות מחשש שיצחקו עליה
3. לא נכון – אורי עבר באמצע כיתה ז׳, ביום ראשון של חודש שבט
4. נכון – אורי מספר שהסתובב במסדרונות ובסוף נכנס לספרייה כדי שלא יראו שהוא לבד

חלק ה׳ – פרק 2 • מעברים ושייכות בכיתה ז׳ – הבנת פרטים ודמויות

1. אחרון
2. מערכת

חלק ו׳ – פרק 2 • מעברים ושייכות בכיתה ז׳ – התאמת דמות ואירוע

- 1 – ג (הגיע לכיתה חדשה עם התיק הכחול על הברכיים)
- 2 – ד (שכחה מחברות כמעט כל יום בהתחלה)
- 3 – א (גילתה שחצי כיתה לא הבינה ואף אחד לא שאל)
- 4 – ב (הניחה לפניו פנקייק למרות שלא היה יום שישי)

חלק ז׳ – פרק 2 • מעברים ושייכות בכיתה ז׳ – ניתוח רגשות ועצות

1. תשובה מקובלת: הוא הרגיש לא בטוח ורצה להיות מוכן 'לברוח' או להרגיש מוגן, סמל לתחושת זרות
2. מתחושת זרות וחשש מול כולם, למעבר לבדידות שקטה וחיפוש מקום מסתור כמו הספרייה

חלק ח' – פרק 3 • מדע, גוף ובריאות – הבנה בסיסית

- 1. ג – 8–10 שעות
- 2. א – אור
- 3. ב – ד"ר אסף נחום
- 4. ג – ענן בחוץ, ענן בפנים
- 5. ב – מלטונין

חלק ט' – פרק 3 • מדע, גוף ובריאות – עובדה, הסבר או דעה

- 1. לחץ
- 2. חברים

חלק י' – פרק 3 • מדע, גוף ובריאות – התאמה: סוגי משפטים

- 1 – ד (דעה של מומחה)
- 2 – ב (הסבר מדעי)
- 3 – ג (נתון/המלצה מקובלת)
- 4 – א (חוויה אישית)

חלק י"א – פרק 3 • מדע, גוף ובריאות – בדיקת טענות

- 1. לא נכון – הטקסט מציג זאת כהסבר אפשרי ומזכיר שהתמונה מורכבת, לא כעובדה מוחלטת
- 2. נכון – הטקסט מסביר שקשה לדעת מה הסיבה ומה התוצאה

חלק י"ב – פרק 4 • ספורט, תחביבים ותרבות פנאי – איתור פרטים בטקסט

- 1. לא נכון – בפעם הראשונה היא נתקעה אחרי שני מטרים ורעדו לה הרגליים
- 2. נכון – כך מסופר בכתבה על הטיפוס, כשהוא מסביר למה הוא אוהב ספורט שתלוי בו עצמו
- 3. נכון – נדב מוזכר כמי שמחליף קלפי שוערים עם חברים בהפסקה
- 4. לא נכון – תמר גבעון היא יועצת חינוכית שחקרה את נושא האספנות, לא מאמנת טיפוס

חלק י"ג – פרק 4 • ספורט, תחביבים ותרבות פנאי – זיהוי מניעים של הדמויות

- 1 – ה (הטיפוס עוזר לה לא לחשוב על דברים מלחיצים כמו מבחנים)
- 2 – ג (ההצלחה או הכישלון תלויים רק בו עצמו, לא בקבוצה)
- 3 – ד (הוא יכול להחזיק ולגעת בקלפים בפועל, בניגוד למשחק במסך)
- 4 – ב (האוסף עזר לה למצוא חברה חדשה בתחילת השנה)
- 5 – א (אוסף נותן תחושת שליטה וסדר בגיל שבו הרבה דברים משתנים)

חלק י"ד – פרק 4 • ספורט, תחביבים ותרבות פנאי – השוואה בין הסברים לתופעה

- 1. תשובה מקובלת: בטיפוס השליטה היא על הגוף והפחד בזמן העלייה; באספנות השליטה היא על מה נכנס לאוסף ואיך הוא מסודר
- 2. כל דוגמה הגיונית שמתאימה לאחת משלוש הסיבות תתקבל, למשל תחביב או ספורט אחר שמעניק הישג אישי
- 3. דמיון אפשרי: שניהם קשורים לתחושת הישג או שליטה אישית. הבדל אפשרי: אביב מדבר על גוף ותחרות מול עצמו, נדב מדבר על חפץ מוחשי שאפשר להחזיק ולהחליף

חלק ט"ו – פרק 5 • משפחה, נתינה ורגש – זיהוי הסוגה והנושא

- 1. נכון – הכותרת מציגה עמדה אישית, וזהו המאפיין המרכזי של טור דעה
- 2. לא נכון – זהו ראיון אמיתי עם מתנדבת בת 13, ולא סיפור בדוי
- 3. נכון – כך מסווג הטקסט באתר, בהתאם לתוכנו

חלק ט"ז – פרק 5 • משפחה, נתינה ורגש – היכרות עם הטקסטים

- 1. א – בטור דעה הכותב/ת מביע/ה עמדה אישית, ובראיון יש שאלות ותשובות עם מרואיין/ת
- 2. ג – 13
- 3. א – נתינה ומעורבות
- 4. א – להשוות בין תפקיד האח הגדול לבין עבודה שדורשת מאמץ ואחריות מתמשכים

חלק י"ז – פרק 5 • משפחה, נתינה ורגש – ניתוח עמדה וסגנון

- 1. עמדה
- 2. עונה

חלק י"ח – פרק 6 • מיומנויות קריאה: איתור, הסקה וטיעון – איתור מידע מפורש

- 1. א – רן גלבוע, יועץ חינוכי
- 2. א – פלפל

חלק י"ט – פרק 6 • מיומנויות קריאה: איתור, הסקה וטיעון – עוד איתור

- 1. נכון – כך נכתב בטקסט, לפי המלצות מומחי השינה.
- 2. לא נכון – שירה סיפרה שהיא מסדרת את התיק בערב, לפי מערכת השעות של יום המחרת.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תלמיד טוב מזהה שכתבה וטקסט מידעי מתמקדים בעובדות, טור דעה בעמדה אישית, וסיפור קצר בדמות ועלילה
- תלמיד טוב מצטט דוגמה ממשית מהטקסט ומסביר מדוע היא עובדה או דעה
- תלמיד טוב כותב משפט עמדה ברור ולפחות נימוק אחד המבוסס על תוכן הטקסט

טיפים להפעלה:

- מומלץ ללמד פרק אחד בכל שיעור או שניים, ולהשאיר את פרק 6 כסיכום לאחר שתרגלו את כל הנושאים
- לתלמידים הזקוקים להתאמה אפשר לבחור בטקסטים הקצרים יותר (למשל 'ענן בחוץ, ענן בפנים' או 'חבר עם ארבע רגליים') ולהתמקד בשאלות האיתור בלבד
- לתלמידים מתקדמים כדאי להוסיף משימת השוואה בין שני טקסטים מאותו נושא, למשל שני הטקסטים על מעברים ושייכות
- כדאי לפתוח כל שיעור בשאלת חימום קצרה הקשורה לחיי התלמידים לפני הקריאה, כפי שמוצע בפתיחת כל טקסט באתר

חוברת תרגול – הבנת הנקרא לכיתה ז׳: 30 טקסטים מהחיים שלנו

📚 מאגר טקסטים לכיתה ז׳ – הבנת הנקרא

· רגיל

תוכן החוברת

1. פרק 1 – חברה, מסכים ורשת
2. פרק 2 – מעברים ושייכות בכיתה ז׳
3. פרק 3 – מדע, גוף ובריאות
4. פרק 4 – ספורט, תחביבים ותרבות פנאי
5. פרק 5 – משפחה, נתינה ורגש
6. פרק 6 – מיומנויות קריאה: איתור, הסקה וטיעון

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – הבנת הנקרא לכיתה ז׳: 30 טקסטים מהחיים שלנו

חוברת התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת זו תמצאו תרגילים המבוססים על טקסטים מגוונים מתוך מאגר הקריאה של כיתה ז׳. בכל פרק עבדו לפי הסדר: קראו את הקטע, ענו על שאלות האיתור וההסקה, ולבסוף כתבו את עמדתכם במשימת הטיעון. אפשר לעבוד לבד, בזוג או בקבוצה קטנה.

1 חלק א׳ – פרק 1 • חברה, מסכים ורשת – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	קבוצת ההודעות של הכיתה היא לדברי הכתבה המקום שבו 'הכול קורה' עבור הרבה תלמידים.	☐	☐
2	לדברי רן גלבוע, בהפסקה פנים אל פנים רוב התלמידים כן אומרים מילים פוגעות לחברים.	☐	☐
3	רן גלבוע הוא יועץ חינוכי בחטיבת ביניים.	☐	☐
4	לפי הכתבה, התעלמות מהודעות של תלמיד מסוים אף פעם לא פוגעת בו.	☐	☐
5	הכתבה טוענת שהפגיעה בקבוצות ההודעות קשה במיוחד דווקא בכיתה ז׳.	☐	☐

2 חלק ב׳ – פרק 1 • חברה, מסכים ורשת – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. רן גלבוע מתאר את קבוצת ההודעות כמו _____ בלי שוטרים.

2. לדברי גלבוע, מול המסך המרחק נותן _____ מדומה.

3. גלבוע מספר שבכל שנה מגיעים אליו תלמידים שמרגישים _____ .

4. כשתלמיד שואל שאלה בקבוצה ואף אחד לא עונה, אך כששואל אותה תלמיד אחר הוא מקבל _____ תשובות.

3 חלק ג׳ – פרק 1 • חברה, מסכים ורשת – לחשוב וליישם

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם למה גלבוע משווה את קבוצת ההודעות ל'רחוב ראשי בלי שוטרים'.

2. מה דומה ומה שונה בין פגיעה במילים לבין התעלמות מהודעות של תלמיד, לפי הכתבה?

3. כתבו שתי הצעות לכללי התנהגות בקבוצת הודעות שכבתית שיעזרו לשמור עליה מקום טוב לכולם.

4. האם לדעתכם מורים או הורים צריכים להתערב במה שקורה בקבוצת ההודעות של הכיתה? נמקו בקצרה.

4 חלק ד׳ – פרק 2 • מעברים ושייכות בכיתה ז׳ – זיהוי עובדות מהטקסטים

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אלון, מ'מדריך ההישרדות', נכנס בטעות לשיעור של כיתה ט׳	☐	☐
2	נועה סיפרה שפחדה לשאול שאלות בשיעור כי חשבה שיצחקו עליה	☐	☐
3	אורי, גיבור 'עם התיק הכחול', עבר דירה לעיר חדשה בתחילת שנת הלימודים	☐	☐
4	בהפסקה הגדולה ביום שלישי אורי נכנס לספרייה כדי לא להיראות לבד	☐	☐

5 חלק ה׳ – פרק 2 • מעברים ושייכות בכיתה ז׳ – הבנת פרטים ודמויות

השלימו את המילה החסרה.

1. אורי ישב בשולחן ה _____ בכיתה, ליד החלון

2. שירה המליצה לסדר את התיק בערב לפי ה _____ של יום המחרת

6 חלק ו׳ – פרק 2 • מעברים ושייכות בכיתה ז׳ – התאמת דמות ואירוע

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. אורי	___	**א.** גילתה שחצי כיתה לא הבינה ואף אחד לא שאל

2. שירה	___	**ב.** הניחה לפניו פנקייק למרות שלא היה יום שישי
3. נועה	___	**ג.** הגיע לכיתה חדשה עם התיק הכחול על הברכיים
4. אמא של אורי	___	**ד.** שכחה מחברות כמעט כל יום בהתחלה

7 חלק ז' – פרק 2 • מעברים ושייכות בכיתה ז' – ניתוח רגשות ועצות

ענו בקצרה.

1. מדוע, לדעתכם, אורי לא הוריד את התיק הכחול מהברכיים ביום הראשון?

2. תארו שינוי ברגש של אורי בין יום ראשון ליום שלישי בסיפור

8 חלק ח' – פרק 3 • מדע, גוף ובריאות – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. לפי הטקסט על שינה, כמה שעות שינה מומלצות לבני נוער בגילאי 13–18?

א) 5–6 שעות ב) 6–8 שעות ג) 8–10 שעות ד) 10–12 שעות

2. מה גורם לשעון הפנימי של הגוף לדעת מתי להתעייף, לפי שני הטקסטים?

א) אור ב) מזג אוויר ג) רעש ד) ריח

3. איך קוראים לווטרינר שמוזכר בטקסט על חיות מחמד?

א) ד"ר אורן ב) ד"ר אסף נחום ג) רן גלבוע ד) דנה ברק

4. תלמידה מספרת שהיא נכנסת לחדר כש'שומעת גשם על החלון'. מאיזה טקסט המשפט?

א) מה קורה למוח בעשר בלילה ב) חבר עם ארבע רגליים ג) ענן בחוץ, ענן בפנים

ד) מדריך הישרדות

5. מהו החומר שהמוח מפריש כשמחשיך, לפי הטקסט על שינה?

א) ויטמין ב) מלטונין ג) חמצן ד) סוכר

9 חלק ט' – פרק 3 • מדע, גוף ובריאות – עובדה, הסבר או דעה

השלימו את המילה החסרה.

1. לפי הטקסט, מחקרים מצאו שליטוף כלב או חתול עשוי להוריד את רמת ה _____

2. לפי הטקסט על מזג האוויר, בימים גשומים אנחנו זזים פחות ופוגשים פחות _____

10 חלק י׳ – פרק 3 • מדע, גוף ובריאות – התאמה: סוגי משפטים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. חיית מחמד היא לא תרופה, היא בן לוויה	____	**א.** חוויה אישית
2. האור שנכנס לעיניים משפיע על השעון הפנימי	____	**ב.** הסבר מדעי
3. בני נוער בגילאי 13–18 זקוקים ל־8 עד 10 שעות שינה	____	**ג.** נתון/המלצה מקובלת
4. כשאני חוזרת מבית הספר, פלפל מחכה לי ליד הדלת	____	**ד.** דעה של מומחה

11 חלק י״א – פרק 3 • מדע, גוף ובריאות – בדיקת טענות

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הטקסט 'ענן בחוץ, ענן בפנים' קובע בוודאות שגשם גורם לעצבות אצל כל אדם	☐	☐
2	לפי הטקסט על חיות מחמד, אי אפשר לדעת בוודאות אם החיה משפרת את מצב הרוח או שמשפחות מסוימות פשוט נוטות יותר לגדל חיות	☐	☐

12 חלק י״ב – פרק 4 • ספורט, תחביבים ותרבות פנאי – איתור פרטים בטקסט

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מאיה מספרת שכבר בפעם הראשונה שטיפסה היא הגיעה עד הפעמון למעלה	☐	☐
2	אביב, בן 13, מתאמן בענף הג'ודו	☐	☐
3	בכתבה על האספנות, נדב אוסף קלפי ספורט	☐	☐
4	תמר גבעון, שמוזכרת בכתבה על האספנות, היא מאמנת טיפוס קירות	☐	☐

13 חלק י״ג – פרק 4 • ספורט, תחביבים ותרבות פנאי – זיהוי מניעים של הדמויות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מאיה (טיפוס קירות)	____	**א.** אוסף נותן תחושת שליטה וסדר בגיל שבו הרבה דברים משתנים

2. אביב (ג'ודו)	___	**ב.** האוסף עזר לה למצוא חברה חדשה בתחילת השנה
3. נדב (איסוף קלפים)	___	**ג.** ההצלחה או הכישלון תלויים רק בו עצמו, לא בקבוצה
4. נוגה (איסוף סיכות)	___	**ד.** הוא יכול להחזיק ולגעת בקלפים בפועל, בניגוד למשחק במסך
5. תמר גבעון (יועצת חינוכית)	___	**ה.** הטיפוס עוזר לה לא לחשוב על דברים מלחיצים כמו מבחנים

14 חלק י"ד – פרק 4 • ספורט, תחביבים ותרבות פנאי – השוואה בין הסברים לתופעה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בשני הטקסטים מופיע הסבר שקשור לתחושת שליטה. כתבו במשפט אחד למה הטיפוס נותן תחושת שליטה, ובמשפט נוסף למה האספנות נותנת תחושת שליטה

2. בכתבה על הטיפוס מוזכרות שלוש סיבות למשיכה לספורט אתגרי: הישג, התמודדות עם פחד, והנאה בלי מסכים. בחרו סיבה אחת וכתבו דוגמה משלכם שמתאימה לה מתחום אחר (לא טיפוס)

3. השוו: המניע של אביב לעסוק בג'ודו לעומת המניע של נדב לאסוף קלפים. מה דומה בין שני המניעים ומה שונה ביניהם?

15 חלק ט"ו – פרק 5 • משפחה, נתינה ורגש – זיהוי הסוגה והנושא

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הטקסט 'האח הגדול זה לא תפקיד, זו עבודה במשרה מלאה' הוא טור דעה	☐	☐
2	הטקסט 'גיליתי שגם אני יכולה לתת' הוא סיפור קצר בדוי	☐	☐
3	נושא הטקסט 'האח הגדול...' שייך לקטגוריית משפחה ובית	☐	☐

16 חלק ט״ז – פרק 5 • משפחה, נתינה ורגש – היכרות עם הטקסטים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה ההבדל המרכזי בין טור דעה לראיון?

א) בטור דעה הכותב/ת מביע/ה עמדה אישית, ובראיון יש שאלות ותשובות עם מרואיין/ת

ב) בטור דעה יש רק עובדות, ובראיון יש רק דעות ג) שניהם זהים לגמרי

ד) בראיון אין כותרת ובטור דעה יש כותרת

2. בת כמה המתנדבת שרואיינה בטקסט 'גיליתי שגם אני יכולה לתת'?

א) 11 ב) 12 ג) 13 ד) 14

3. לאיזו קטגוריית נושא שייך הראיון עם המתנדבת?

א) נתינה ומעורבות ב) חברה ורשת ג) עתיד וחלומות ד) ספורט ותחביבים

4. מה ככל הנראה מטרת הכותרת 'זו עבודה במשרה מלאה' בטור הדעה?

א) להשוות בין תפקיד האח הגדול לבין עבודה שדורשת מאמץ ואחריות מתמשכים

ב) לתאר עבודה אמיתית שהכותב/ת עובד/ת בה ג) להציע מקצוע לעתיד לקוראים

ד) לתאר יום עבודה רגיל של מבוגר

17 חלק י״ז – פרק 5 • משפחה, נתינה ורגש – ניתוח עמדה וסגנון

השלימו את המילה החסרה.

1. בטור דעה הכותב/ת מביע/ה _____ אישית בנושא, ולא רק מציג/ה עובדות

2. בראיון, מי שמראיין/ת שואל/ת שאלות ומי שמרואיין/ת _____ עליהן מתוך ניסיון אישי

18 חלק י״ח – פרק 6 • מיומנויות קריאה: איתור, הסקה וטיעון – איתור מידע מפורש

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מי אמר שקבוצת ההודעות היא "כמו רחוב ראשי בלי שוטרים"?

א) רן גלבוע, יועץ חינוכי ב) אלון, תלמיד כיתה ח׳ ג) דנה ברק, מאמנת טיפוס ד) ד"ר אורן

2. איך קוראים לכלבה שמחכה לנטע ליד הדלת בטקסט על חיות מחמד?

א) פלפל ב) שוקו ג) תות ד) מאיה

19 חלק י״ט – פרק 6 • מיומנויות קריאה: איתור, הסקה וטיעון – עוד איתור

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	לפי הטקסט "מה קורה למוח בעשר בלילה", מתבגרים בגילאי 13–18 זקוקים ל-8 עד 10 שעות שינה בלילה.	☐	☐
2	שירה, מתלמידות כיתה ח׳, ממליצה לסדר את התיק בבוקר לפני הלימודים.	☐	☐

כרטיס יציאה

אילו שלוש סוגות טקסט (כתבה, סיפור, ראיון וכדומה) תרגלתי בחוברת, ומה ההבדל ביניהן?

האם אני מצליח/ה להבדיל בין עובדה שכתובה בטקסט לבין דעה של הכותב או של דמות בטקסט?

האם אני מצליח/ה לכתוב עמדה אישית ולנמק אותה בעזרת פרט מתוך הטקסט שקראתי?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀